

CDA

SAMEN BOUWEN AAN ZWOLLE

VERKIEZINGSPROGRAMMA 2022 - 2026

VOORWOORD

Zwolle is een dynamische, aantrekkelijke gemeente met een rijk cultureel leven. We hebben een sterke economie en krachtig verenigingsleven. En... Zwolle is een gemeente met een menselijke maat. Een gemeente om te koesteren.

Dat is geen reden om nu maar achterover te leunen. Integendeel: er moeten huizen gebouwd worden voor de velen die in onze gemeente willen wonen. We moeten al het mogelijke doen om de klimaatcrisis het hoofd te bieden, om de biodiversiteit te behouden en het groene buitengebied vitaal te houden. We willen mensen in onze gemeente die die door armoede, laaggeletterdheid, schulden, lichamelijke of geestelijke beperkingen kwetsbaar zijn niet uit het oog verliezen. Ze moeten gesteund en geholpen worden om ook volwaardig mee te kunnen genieten van het goede dat de gemeente te bieden heeft.

Kortom, ook in de komende jaren is er werk aan de winkel. Het CDA Zwolle laat zich daarbij leiden door onderlinge solidariteit, het streven naar gerechtigheid, de gedeelde verantwoordelijkheid tussen overheid en individu en tenslotte het besef rentmeester te zijn van de aarde.

In dit programma vindt u de thema's die het CDA Zwolle de komende jaren belangrijk vindt. Prioriteit hebben daarin:

- Wonen: zorgen dat er voor iedereen die in Zwolle wil wonen ook een betaalbare woning beschikbaar is.
- Omzien naar elkaar: zorgen dat iedereen die een steuntje in de rug nodig heeft om waardig en volwaardig mee te doen in de samenleving die steun ook krijgt.
- Een overheid die naast de burger staat, transparant is in zijn handelen en werkt op basis van vertrouwen.

Voor dit programma willen we ons in het gemeentebestuur inzetten. Steeds met het oog op het welzijn van de gemeente en al zijn inwoners. We willen samen bouwen aan Zwolle!

WONEN

Om te voldoen aan de vraag naar meer woningen staat de gemeente Zwolle op weg naar 2030 voor een aantal forse uitdagingen. Het gaat om het vinden van een goede balans tussen bouwen binnen de bestaande stad (inbreiden) en het zoeken naar nieuwe bouwgrond (uitbreiden), tussen woningen voor jong, oud en studenten, tussen betaalbare koop en huur én luxere koop, tussen hoogbouw en grondgebonden en tussen bouwen of groen. We willen de balans houden tussen groeien, leefbaarheid en het gevoel van geborgenheid.

Groei tempo: wat past bij Zwolle?

Het CDA Zwolle wil mensen die in Zwolle willen wonen daartoe ook de kans bieden. De krapte op de woningmarkt die er nu is moeten we opheffen. Bouwen is dus noodzaak. Wat het CDA Zwolle betreft moet het woonbeleid gericht zijn op kwaliteit, duurzaamheid, flexibiliteit en maatwerk. Met woningcorporaties moet de gemeente gerichte prestatieafspraken maken over de hoeveelheid en de kwaliteit van het woningaanbod. Woningbouwcorporaties moeten meer ruimte krijgen om met bouw en de verduurzaming aan de slag te gaan zonder dat hierdoor de woonlasten stijgen. Regelgeving moet dit niet in de weg zitten.

‘We moeten bouwen om de krapte op de woningmarkt op te heffen.’

Concreet is de ambitie van het CDA Zwolle:

- 1.500 nieuwe woningen per jaar.
- 900 daarvan voor mensen met inkomens tot € 50.000.
- Aandacht voor creatieve woonvormen: dakdorpen, wonen boven winkels of inwonen bij iemand die nog ruimtes vrij heeft.
- Voorkomen dat woningen speculatieobject worden van beleggers door dit met verordeningen, bijvoorbeeld woonplicht, moeilijk of zelfs onmogelijk te maken.
- Specifiek aandacht voor studentenhuysvesting om Zwolle als onderwijsstad aantrekkelijk te houden; een extra woontoren met studentenhuysvesting is daarvoor nodig.

Uitbreiden en inbreiden

Het aantal inbreidingslocaties is beperkt. Daarom is gestapelde bouw op die locaties onvermijdelijk. We willen niet bouwen op plaatsen waar groen of speeltuinen zijn. In een groeiende gemeente zijn parken noodzakelijk. Uitbreidingslocaties moeten vooral bestaan uit huizen met tuinen en appartementencomplexen waarvan de hoogte oploopt naarmate het historische stadshart verder weg ligt. Waar het planologisch en landschappelijk verantwoord is, is hoogbouw acceptabel. We houden daarbij aandacht voor voldoende groenvoorzieningen, een goede bereikbaarheid met het OV en de nabijheid van voorzieningen. Wij willen investeren in meer groen in de woonomgeving. Parken, speelweides, volkstuinten, stadsnatuur en groene daken vergroten de leefbaarheid en zijn een wapen in de strijd tegen hittestress en klimaatverandering.

‘We willen investeren in meer groen in de woonomgeving.’

nabijheid van voorzieningen. Wij willen investeren in meer groen in de woonomgeving. Parken, speelweides, volkstuinten, stadsnatuur en groene daken vergroten de leefbaarheid en zijn een wapen in de strijd tegen hittestress en klimaatverandering.

Levensloopbestendig woonaanbod

Wij zetten extra in op de bouw van levensloopbestendige woningen. Dit is goed voor de woonbehoefte van (toekomstige) senioren en het stimuleert de doorstroom. Wij zetten ons maximaal in voor het flexibel omgaan met bijzondere woonvormen. Aanpassingen aan een woning om bijvoorbeeld zorg te kunnen bieden aan een gehandicapt kind of aan ouders moeten wat het CDA Zwolle betreft makkelijk worden vergund. Eventueel met vergunningen voor een bepaalde duur.

We willen in het kader van de woningnood snel tijdelijke woningen (kunnen) bouwen. Hiermee bieden we vooral perspectief aan mensen met een acute woonvraag. Deze woningen zijn van duurzaam materiaal, kunnen relatief snel gebouwd en weer gedemonteerd worden en zijn geschikt voor alle levensfasen.

Slim omgaan met leegstand

Veel kantoorgebouwen, winkels, en overheidsgebouwen zullen in de komende jaren leeg komen te staan. Het is wenselijk om, waar mogelijk, deze om te bouwen tot woonruimtes voor bijvoorbeeld studenten en in de categorieën goedkope en middeldure huur en koop. Ook kerkgebouwen die leegkomen, vaak beschermd en behorend tot het historisch erfgoed, moeten met respect voor de historie een nieuwe functie krijgen. Bij voorkeur een maatschappelijke of culturele functie. Zo kunnen we de aantrekkingskracht van de gemeente voor startende ondernemers, hoger opgeleiden en jongeren verhogen. We willen de gemeente stimuleren om onderzoek te doen naar wat er mogelijk is. Het CDA Zwolle wil de schaarste aan woningen ook verlichten door voor de komende vijf jaren - met mogelijke verlenging - het permanent bewonen van recreatiewoningen toe te staan.

‘Het CDA vindt het belangrijk dat we inwoners blijven betrekken bij bouwinitiatieven.’

Inwonersparticipatie

Veranderingen in de woonomgeving gaan de buurtbewoners aan. Wij vinden het daarom vanzelfsprekend dat bewoners vanaf het allereerste begin ook worden betrokken bij bouwinitiatieven in hun woonbuurt.

OMZIEN NAAR ELKAAR

In Zwolle zijn er veel mensen die door beperkingen of ziekte, een laag inkomen, werkloosheid, problemen in het gezin, schulden of een combinatie hiervan kwetsbaar zijn. Voor het CDA Zwolle is bescherming van de kwetsbaren in de samenleving cruciaal. Daarom zullen wij ons maximaal inzetten om hun positie te verbeteren.

Gedeelde verantwoordelijkheid

In onze samenleving is omzien naar de medemens en elkaar helpen en ondersteunen noodzakelijk. Dat is een verantwoordelijkheid die mede bij de inwoners van onze gemeente ligt. Dat kan bijvoorbeeld door vrijwilligerswerk of mantelzorg. De gemeente moet dit faciliteren en waar nodig ook subsidiëren. Er is dringend behoefte aan gemeentelijk vrijwilligersbeleid en mantelzorgbeleid inclusief het voorzien in respijthulp. De gemeente dient te zorgen voor goede huisvesting van voedsel- en kledingbanken.

‘We willen het aantal kinderen dat in armoede opgroeit terugdringen’.

Ondersteuning bij armoede of schulden

Te veel mensen in Zwolle leven in armoede en schulden. De gevolgen hiervan zijn ingrijpend: sociaal isolement, depressie, ziekteverzuim, echtscheiding. Het CDA Zwolle wil vol inzetten op het verminderen van het aantal mensen in armoede en schulden. Zo willen we het aantal Zwolse

kinderen dat in armoede leeft verminderen. Ook willen we gezinnen waarin deze kinderen opgroeien meer maatwerk bieden en voor hen betere (preventieve) schuldregelingen opzetten. We vinden het belangrijk om meer bekendheid te geven aan de verschillende armoederegelingen om zo Zwollenaren beter te kunnen helpen om mee te doen in de samenleving. Het CDA Zwolle is voorstander van het invoeren van een stadspas voor gezinnen met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum.

De communicatie met Zwollenaren moet in begrijpelijke en leesbare taal geschreven worden. Naam, emailadres en telefoonnummer van de behandelende ambtenaar moeten op de brief vermeld zijn. Ook willen we vrijwilligers inzetten die Zwollenaren met (beginnende) schulden helpen met het inzichtelijk maken van hun administratie.

Zorg dichterbij brengen

Het CDA Zwolle zal zich inzetten voor meer samenwerking in de eerstelijnszorg in de wijken. Daarbij zetten we in op continuïteit en een vertrouwd gezicht. Ook gaan we voor langdurige contracten binnen de jeugdhulp en de WMO en minder ingewikkelde aanbestedingen. Daarnaast moeten er duidelijke afspraken gemaakt worden met huisartsen en andere verwijzers. Wij vinden het belangrijk dat jongeren onder de 18 met jeugdhulp het recht hebben om iemand uit hun eigen omgeving te betrekken bij belangrijke zorg besluiten. Tenslotte willen we dat de gemeente Zwolle zorg draagt voor één plan en één contactpersoon bij gezinsproblematiek. Deze contactpersoon heeft de regie in de communicatie met alle betrokken partijen.

We willen beter samenwerken met instellingen en maatschappelijke partners om schrijnend situaties en verward gedrag te voorkomen. Buurtbewoners moeten 24 uur per dag terechtkunnen bij een centraal telefoonnummer als zij zich zorgen maken over een buurtgenoot. Het CDA Zwolle wil meer buitenwettelijk

‘Het CDA wil de gemeentepolis opnieuw invoeren.’

begunstigend beleid (denk aan tandheelkunde, fysiotherapie en brillen) voor noodzakelijke zorg die niet vergoed wordt door de basisverzekering. De Gemeentepolis is hierbij een belangrijke voorliggende voorziening en die willen we opnieuw invoeren. Tot slot willen we een respijthuis om overbelasting van mantelzorgers te voorkomen. Dit is kleinschalige voorziening waar degene voor wie je zorgt tijdelijk kan verblijven.

Gezond en gelukkig opgroeien

Veel jongeren hebben in hun proces van volwassenwording hulp en ondersteuning nodig van gespecialiseerde jeugdhulpverleners. Vaak al op jonge leeftijd. Het CDA Zwolle erkent de problemen die in de jeugdzorg bestaan en zet zich daarom in voor:

- Het versterken van de samenwerking tussen scholen, leraren, huisartsen, sociaal wijkteam, jongerenwerkers en jeugd GGZ instellingen om snel passende jeugdzorg te kunnen bieden.
- Voorlichting aan ouders, scholen en leraren om vroegtijdig problemen te herkennen.
- Het stimuleren van huisartsen om in hun praktijk een praktijkondersteuner Jeugd aan te stellen.
- Het instellen van een totaalverbod op lachgas.

Gezond en gelukkig ouder worden

We zetten ons in om eenzaamheid onder onze inwoners en specifiek bij ouderen tegen te gaan. We zetten extra in op het bevorderen van contact tussen ouderen en jongeren, zodat zij hun kennis en ervaring met elkaar kunnen delen.

‘We zetten ons in om eenzaamheid tegen te gaan.’

Wijkcentra waar buurtgenoten elkaar kunnen ontmoeten zijn onmisbaar. We zetten in op het behoud van bestaande wijkcentra en de vestiging van nieuwe centra waar nodig. Dit kunnen ook plekken zijn waar huisartsen en andere zorgverleners dicht bij de mensen kunnen zijn. We ondersteunen en stimuleren projecten die generaties en culturen met elkaar in contact brengen.

We ondersteunen verpleeghuizen die ruimte nodig hebben om uit te breiden. Daarnaast zorgen we voor een gevarieerd aanbod van nieuwe vormen van wonen en zorg. We willen het oprichten van zorgcoöperaties faciliteren. We zorgen voor snellere behandeling van aanvragen voor mantelzorgwoningen en familiehuizen.

Op hogere leeftijd worden ouderen kwetsbaarder voor oplichting en kleine criminaliteit, ook via het internet. Dit heeft een grote impact op hun gevoel van veiligheid. Wij willen dat hierover meer voorlichting gegeven wordt.

DUURZAAMHEID

De verduurzaming van de samenleving als antwoord op de klimaatcrisis is misschien wel de grootste uitdaging voor de komende tijd. De energietransitie is daarin maar één van de stappen. Inwoners, organisaties en bedrijven zijn bereid mee te werken aan deze energietransitie, zolang zij weten dat de lasten betaalbaar zijn en dat ze op weg geholpen worden. Het is belangrijk om hen - meer dan nu het geval is - vooraf te betrekken bij belangrijke besluiten. Niet alleen door erover te praten, maar juist door langdurig samen op te trekken in het proces. Deze energietransitie vraagt om keuzes van de politiek. Dat betekent soms ook dat er minder leuke beslissingen moeten

‘Het CDA vindt dat besluitvorming rondom de energietransitie altijd transparant moeten zijn.’

worden genomen. Wat er ook wordt besloten, het CDA Zwolle vindt dat de besluitvorming transparant en goed uit te leggen moet zijn. Als CDA Zwolle zetten we ons in voor een schonere, gezondere en groenere woon- en werkomgeving. Zo kunnen wij een betekenisvolle en zichtbare bijdrage leveren aan een duurzame toekomst, voor ons en voor de generaties die na ons komen.

Energie

De energietransitie is een complexe opgave. Het CDA Zwolle wil dat iedereen toegang heeft tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie en warmte. We moeten daarom in nieuwe uitvoeringsplannen rekening houden met de financiële situatie van onze inwoners. Zo wil het CDA Zwolle mogelijkheden uitwerken voor subsidies en leningen om inwoners te ondersteunen. Inzet van een gemeentelijke duurzaamheidscoach kan inwoners helpen gericht energiemaatregelen te kiezen. Het CDA Zwolle wil dat de gemeente initiatieven van inwoners faciliteert.

Besparen van energie

Wat je niet verbruikt, hoef je ook niet op te wekken. Het CDA Zwolle wil zwaar inzetten op energie besparen door isolatie, verduurzaming en door meer bewust te leven. De duurzaamheidscoach kan daarbij helpen door begrijpelijke en betrouwbare informatie te delen en kleine hulpmiddelen te bieden waarmee een start gemaakt kan worden. Alle kleine beetjes maken samen een groot verschil!

Opwekken van energie

Wind

Het CDA Zwolle gaat de discussie over windenergie niet uit de weg. Maar er moet wel ruimte en draagvlak zijn voor windenergie. Voor kleine windmolens zien we ruimte bij agrariërs, ondernemingen en verenigingen. Grote windmolens (windturbines) moeten, door bijvoorbeeld lokale coöperaties zoals in Tolhuislanden, gebouwd worden op voldoende afstand van woonkernen en op plekken waar voldoende wind aanwezig is. Of in goede samenwerking met andere gemeenten waar meer vrije ruimte is.

‘Voor windenergie moet ruimte en draagvlak zijn’

Zon

Voor zonne-energie gaat CDA Zwolle uit van de zonneladder: natuur en landbouwgronden worden zoveel mogelijk ontzien, zeker zolang er op daken nog volop ruimte is voor zonnepanelen. Natuurlijk zetten we in op het combineren van functies, het zogeheten ‘dubbel ruimtegebruik’, zoals zonnevelden op een talud, parkeerterrein of waterplas. Daarbij moet er voldoende ruimte blijven voor een gezonde natuur en goed te benutten landbouwgrond.

Waar kunnen zonnepanelen komen?

1. Op daken in bebouwd gebied: woningen, bedrijven, agrarische gebouwen, etc.
2. Op te bebouwen gebieden of bruikbare restruimte (ongebruikte grond, bedrijventerrein, boven parkeerterrein en geluidswal)
3. Kleine, goed ingepaste velden op agrarische erven waarbij we zuinig moeten zijn op bruikbare agrarische grond
4. Kleine, goed ingepaste zonnevelden van (bij voorkeur lokale) initiatieven aan de randen van de gemeente. Zonnevelden moeten passen in of bijdragen aan het landschap, zijn in kwetsbaar gebied ongewenst en in beschermd gebied uitgesloten.

‘Het CDA Zwolle is geen voorstander van biomassa-centrales en wil geen nieuwe centrales in Zwolle.’

Warmte

Warmte van de toekomst zal niet meer simpelweg voortkomen uit aardgas. Het behoud van de gasinfrastructuur daarentegen is zeer belangrijk om andere bronnen zoals gas uit rioolslib of monomestvergisting te kunnen gebruiken. CDA Zwolle is geen voorstander van biomassacentrales en wil geen nieuwe centrales in Zwolle. We zien het liefst dat bestaande centrales worden omgebouwd of verdwijnen.

Transport en opslag van energie

Wij zetten in op lokale opslag en energiedragers zoals waterstof. We moeten daarbij ruimte houden voor innovatie en nieuwe inzichten. Het CDA ziet graag zo kort mogelijke lijnen tussen de plaats waar energie wordt opgewekt en waar deze wordt opgeslagen. Denk daarbij niet alleen aan accu's bij het huis maar vooral aan lokale energieopslag in de wijk of buurt.

Aardgasvrije wijken

Momenteel lopen er proefprojecten om ervaring op te doen op welke wijze en in welk tempo bestaande woonwijken en bedrijventerreinen aardgasvrij moeten en kunnen gaan worden. Voor een deel zullen we gebruik moeten maken van innovatie, opgedane ervaring en nieuwe inzichten. Het zal gaan om een mix van warmtenetten en hybride warmtepompen. Hybride, omdat ze deels gebruik maken van zonne- en windenergie en voor het overige gedeelte (met name in de winter) groengas dan wel waterstof. Haalbaar en betaalbaar zijn belangrijke randvoorwaarden.

Afval, grondstoffen & de circulaire economie

Het CDA Zwolle ondersteunt het streven om restafval te verminderen. De impact op het milieu en het beter recyclen van grondstoffen staat daarbij centraal. Zwolle loopt daarbij achter op veel andere gemeenten en steden. Het is dus zaak om stappen te zetten. De eerste belangrijke stap is hierbij: wat je niet gebruikt hoef je ook niet te produceren of te verpakken en vervoeren. Het principe van de circulaire economie is daarbij leidend.

‘Het CDA Zwolle streeft naar het verminderen van restafval door uit te gaan van de circulaire economie.’

Het CDA Zwolle ziet op het terrein van de ROVA graag een persoon die kijkt naar goed herbruikbaar materiaal. We vinden het namelijk verspilling dat er stoelen, fietsen, kinderwagens enzovoort bij het grof vuil belanden, terwijl andere mensen deze spullen goed kunnen gebruiken. We willen ons daarom hard maken voor een betere scheiding van prima herbruikbaar materiaal.

Klimaat

Zwolle is duurzaam als de hele gemeente (binnen de gemeentegrenzen), inclusief de gemeentelijke organisatie en het gemeentelijk vastgoed, in 2050 klimaatneutraal is en voldoet aan de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling. Daarnaast is het belangrijk dat de gemeente is voorbereid op de gevolgen van klimaatverandering. Bij duurzame ontwikkelingen kijken we ook naar economische, ecologische en sociaal-culturele aspecten. Een impactmonitor kan helpen, bijvoorbeeld bij vergunningaanvragen. De monitor brengt in beeld wat de ontwikkeling kost aan energie, water, vervuiling, milieu, infrastructuur, en wat het opbrengt aan werkgelegenheid, financiële bijdrage aan de gemeentekas en meerwaarde voor het maatschappelijk leven.

‘Het vergroenen van de openbare ruimte is essentieel om de effecten van klimaatverandering op te vangen.’

Milieu

Om de effecten van klimaatverandering op te vangen is vergroening van de openbare ruimte essentieel. Groen biedt plek waar water kan infiltreren en geeft verkoeling op warme dagen (tegengaan hittestress). We moeten daarbij ook slimme keuzes maken. Bijvoorbeeld kiezen voor groen dat tegen droogte of tijdelijke vernatting kan en dat bijdraagt aan het verhogen van de biodiversiteit.

Bij nieuwbouw willen we een verplicht percentage groen in tuinen. Een tuin kan dan niet alleen maar uit steen bestaan. Hetzelfde moet gelden voor bedrijven, kantoren en scholen. Want wat is er nu leuker dan even pauzeren in het groen dan in een saaie bedrijfskantine. Woonwijken en bedrijventerreinen moeten klimaatadaptief ingericht worden.

De geest van Nederland kenmerkt zich door de relatie met water. Maar wat hebben we in de vorige eeuw gedaan? We hebben grachten en beken gedempt en er wegen van gemaakt. Het CDA Zwolle ziet graag een aantal waterlopen weer opengaan om breder gebruik te maken van het water. Met groene oevers kunnen we de ecologische functie versterken en meer water bergen bij piekbuien. Daarnaast werkt het goed tegen hitte, is het natuurlijk leuk om te zien en nodigt het uit voor een wandeling.

EEN VEILIG EN PLEZIERIG ZWOLLE

De verduurzaming van de samenleving als antwoord op de klimaatcrisis is misschien iedereen wil wonen in een veilige, schone en plezierige wijk! Een goede fysieke inrichting zorgt voor veilige buurten. Daarom heeft het CDA Zwolle aandacht voor veilige loop- en fietsroutes, verkeersveiligheid, sociaal veilige, adequate verlichting. Uiteraard hebben we

‘We willen gevoelens van onveiligheid samen met bewoners aanpakken.’

ook aandacht voor toegankelijkheid voor gebruikers van een rolstoel of rollator. Elke wijk heeft een wijkagent die bekend is en die makkelijk aanspreekbaar is. Bovendien stimuleren we bewoners ook zelf actief te zijn in de buurt, bijvoorbeeld door Whatsapp buurtpreventie. We hebben aandacht voor gevoelens van onveiligheid en pakken de oorzaken hiervan samen met bewoners aan.

Elkaar ontmoeten...

In elke wijk moeten er ontmoetingsplekken zijn waar inwoners terecht kunnen met vragen, bij eenzaamheid of als er hulp nodig is. Daarom zal het CDA Zwolle blijven investeren in goede ontmoetingsplekken. Zo kunnen we jong en oud, hulpbehoevend en sterk, welbespraakt en laaggeletterd verbinden. Denk aan allerlei soorten gemeenschappelijke (multifunctionele) ruimten. Niet alleen het klassieke buurthuis of bibliotheekfiliaal. Het kunnen ook kerken, kringloopwinkels of koffiecorners van supermarkten zijn. Het CDA Zwolle wil veel energie steken in het bevorderen van sociale cohesie. Afgelopen jaren is het aantal burenruzies en conflicten als gevolg van onbegrepen gedrag gestegen. Wij zetten samen met woningcorporaties in op wijkcoördinatoren en buurtbemiddeling. We willen daarmee escalatie en de gang naar de rechter zoveel mogelijk voorkomen.

‘Het CDA Zwolle wil investeren in goede ontmoetingsplekken.’

...in een schone gemeente

Het CDA Zwolle blijft zich inzetten op de zorg voor een schone gemeente. Het CDA Zwolle wil toe naar een systeem van afvalverwijdering dat draagvlak heeft bij de bevolking. Het CDA is niet blij hoe het nieuwe ‘afvalbeloningssysteem’ dat in 2023 in Zwolle

komt tot stand is gekomen. Onze inwoners hadden een betere kans moeten krijgen om inspraak te hebben. Daarnaast herkent het CDA de zorgen over afvalinzameling van mensen in de binnenstad en rondom hoogbouw. De mogelijkheden om daar goed afval te scheiden zijn niet altijd aanwezig, hier zal een oplossing voor moeten komen.

Het CDA ziet in Zwolle graag ondergrondse containers met een duo-klep. Een type container met 2 kleppen: een voor 60 liter en een voor 30 liter. Zo kan iedere Zwollenaar zelf kiezen wat hen het beste uitkomt: een kleine of een grote zak wegbrengen. Het systeem van afvalverwijdering en verwerking mag best veranderen maar deze verandering mag niet leiden tot hogere kosten voor Zwollenaren.

Inbreng van bewoners

Het CDA Zwolle wil in elke wijk een gemeentelijk informatieloket waar inwoners ook terecht kunnen met ideeën over de wijk. Verenigingen moeten de kans krijgen hun kas te spekken door bij te dragen aan schoonmaaktaken in de wijk. Het college van B&W vergadert tenminste éénmaal per jaar in elke wijk.

Toezicht en handhaving

Een woonomgeving veilig en plezierig maken en houden vereist toezicht en handhaving. Daarom wil het CDA Zwolle:

- Voldoende wijkagenten die met de wijken bekend zijn en in de wijken gekend.
- Regelmatig, samen met de bewoners van de wijk, overleg over en inspectie van de kwaliteit van de openbare ruimte.
- Met politie, jongerenwerkers, wijkteams, bureau HALT en inwoners jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit aanpakken en zo mogelijk voorkomen.
- Handhaven op gebruik van drugs en lachgas.
- Waar nodig cameratoezicht op straat om krachtig op te kunnen treden tegen geweld, overlast, vandalisme, fraude en corruptie.

MOBILITEIT

Door de groei van de gemeente Zwolle wordt het steeds drukker. Dit heeft gevolgen voor voetgangers, fietsers, automobilisten, de logistiek en het openbaar vervoer. Daarom liggen er uitdagingen op het gebied van mobiliteit.

Investeren in goede bereikbaarheid

Het CDA Zwolle wil dat planontwikkelingen meer vanuit een totaalvisie op de gemeente tot stand komen. Goede bereikbaarheid van het centrum, van winkelgebieden, van scholen en sociaal-culturele voorzieningen dragen bij aan de kwaliteit van de leefomgeving. Parkeren hoeft niet overal meteen “naast de deur”. Centrale parkeervoorzieningen voor een (deel van een) wijk is wat het CDA betreft een mogelijkheid. Parkeervoorzieningen bij hoogbouw kunnen prima ondergronds worden gerealiseerd. Aan de buiten-

‘Het CDA Zwolle ziet kansen voor mobiliteitshubs.’

randen van Zwolle ziet het CDA ruimte voor mobiliteitshubs: mensen die van buiten de gemeente komen, kunnen daar parkeren en vervolgens overstappen naar passende alternatieven zoals een (leen)fiets, openbaar vervoer of taxi.

De gemeente Zwolle moet - in samenspraak met Rijkswaterstaat en provincie - een onderzoek starten naar een te realiseren wegensysteem waarbij gemotoriseerd wegverkeer, dat niet in Zwolle hoeft te zijn, zo min mogelijk gebruik maakt van het huidige ringwegsysteem.

Zwolle wereldfietsstad

Wat is Zwolle zonder aandacht voor de (e)bike? Het CDA Zwolle steunt elk initiatief om ook in de toekomst wereldfietsstad te blijven van harte. De fiets is een aantrekkelijk, schoon en gezond vervoermiddel. We zijn goed op weg, maar het kan nog beter. Elke nieuwe woonwijk behoort een fijnmazig netwerk van veilige voet- en fietspaden te hebben, die je snel van buitengebied en omliggende plaatsen naar centrum en vice versa brengen. We willen dat mensen (en hun kinderen) onbezorgd op de fiets naar hun bestemming kunnen gaan. Op de grotere (ontsluitende) wegen ziet het CDA een vlotte afwikkeling van verkeer voor zich waarbij verkeersstromen elkaar zo min mogelijk hinderen. Ten behoeve van het woon-werkverkeer zetten we in op de aanleg van (regi-

onale) snelfietspaden tussen woon- en werkplekken.

Goed openbaar vervoer..

Binnen het stedelijk gebied zijn goede OV-voorzieningen belangrijk. Goed en aantrekkelijk openbaar vervoer (OV) vermindert de afhankelijkheid van de auto. Dit kan in combinatie met nieuwe mobiliteitsconcepten, zoals autodelen, ertoe leiden dat er

‘Goed en aantrekkelijk OV vermindert de afhankelijkheid van de auto.’

minder parkeerplekken nodig zijn. Daardoor is er meer ruimte voor bijvoorbeeld nieuwe speelplekken of groen. Investeren in één of meer transferia kan de druk op de stad verminderen. Zo verbetert de leefbaarheid en wordt de drukte en vervuiling in de stad minder. Naast buslijnen van en naar het station moeten we investeren in een ringleiding die wijken en mobiliteitshubs verbindt.

... zorgt voor een betere verbinding

Goede bereikbaarheid van buurten, voorzieningen en bedrijventerreinen in landelijke gebieden is een groot goed. Voor deze plekken zetten wij ons samen met de provincie in voor goede concessies voor het openbaar vervoer. Daarnaast moet de gemeente het contact tussen bedrijven en OV-concessiehouders voor het organiseren van maatwerkoplossingen faciliteren. Wij vinden dat mensen met een beperking zonder problemen gebruik moeten kunnen maken van het openbaar vervoer. Ook verkent het CDA graag de mogelijkheid om mensen die minder te besteden hebben tegemoet te komen, zodat zij vaker gebruik kunnen maken van de fiets of het openbaar vervoer.

Autoluw en elektrisch

Binnen de gemeentegrenzen willen we goede doorstroomroutes op de buitenring en passend en dekkend openbaar vervoer. In en rond de binnenstad stimuleren we voet- en fietsverkeer. Dat betekent dat we de binnenstad verder autoluw willen maken. Uitbreiding van 30km zones steunt het CDA Zwolle van harte. We willen een fijnmaziger oplaadnetwerk voor elektrisch aangedreven voertuigen. We stimuleren initiatieven die deelgebruik promoten, van auto tot (elektrische) fietsen. Wel pleiten we hierbij voor het betrekken van lokale ondernemers bij levering en het onderhoud van de infrastructuur en voertuigen.

‘Het CDA Zwolle wil de binnenstad verder autoluw maken.’

Lelystad airport

Door onduidelijke en onvolledige informatie over Lelystad Airport is bij veel mensen het vertrouwen in de overheid beschadigd. Daardoor is bij mensen het gevoel ontstaan dat Lelystad Airport erdoor werd gedrukt. CDA Zwolle wil de laagvliegroutes helemaal van tafel hebben voordat het vliegveld geopend wordt. Daarnaast zijn er nog veel onduidelijkheden rondom milieuriichtlijnen en de stikstof en CO2-discussie. We moeten kijken hoe zich dit de komende jaren gaat ontwikkelen.

Het CDA Zwolle wil het gebruik van de trein stimuleren voor korte reizen van minder dan 700 km. Nu wordt 14% van deze afstanden nog per vliegtuig afgelegd. Om het reizen met de trein te stimuleren hebben we betere treinverbindingen nodig met Europese steden als Brussel, Parijs, Londen en Berlijn. Daarnaast willen we ontmoedingsmaat-

regelen voor vluchten op deze afstanden. Mogelijk is Lelystad Airport dan helemaal niet nodig.

HSL-verbinding met Europa

Buiten Zwolle liggen er logistieke uitdagingen in het autoverkeer (A28, N35 en N50). We promoten het gebruik van openbaar vervoer. Daarom heeft CDA Zwolle het initiatief genomen om samen met NS de mogelijkheden te bekijken van de opname van Station Zwolle als aankomst- en vertrekplek op de HSL-verbinding naar Parijs en Londen via Amsterdam. Helemaal in combinatie met het vernieuwen van het Zwolse stationsgebied geeft deze internationale aansluiting Zwolle een zakelijke en gastvrije impuls.

EEN VITAAL BUITENGEBIED

Echt groen is het pas in ons buitengebied, waar agrarische ondernemers bijdragen aan essentiële voedingsmiddelen en ook zorgen voor een levendig en aantrekkelijk landschap met dieren en landbouw. Dat buitengebied staat onder druk. Het krijgt steeds meer te maken met nieuwe inpassingen en innovaties als het gaat om energieopwekking, aanpassingen in de bedrijfsvoering en veranderingen in het grondgebruik.

Duurzame landbouw en ondernemerschap

CDA Zwolle pleit voor verduurzaming van de agrarische sector. Dat betekent minder gewasbeschermingsmiddelen en juist meer duurzame gangbare of biologische landbouw. We stimuleren emissiearme stallen. Dit leidt ook tot het behoud en versterken van ons groene buitengebied. In dat buitengebied moet meer ruimte zijn voor initiatieven rond toerisme en horeca. Maar altijd met oog voor de

‘Het CDA Zwolle pleit voor verduurzaming van de agrarische sector.’

publieke groene ruimte en in afstemming met de bewoners en agrarisch gebruikers om zo samen te kunnen genieten van onze groene gemeente. Er moet een soepel vergunningbeleid komen om agrarische ondernemers de kans te geven om in het buitengebied andere activiteiten te ontplooiën.

Biodiversiteit en educatie

Dat genieten bevorderen we ook door het inzaaien van akkerranden met bloemen. Dat geeft een impuls voor de biodiversiteit. Het investeren in biodiversiteit is belangrijk omdat we aarde in bruikleen hebben en de opdracht hebben er zuinig mee om te gaan. Binnen de gemeente willen we de Nooterhof een rol geven in het leren waarderen en verkennen van de natuur waarbij vanuit daar bezoeken gebracht worden aan bijvoorbeeld “ruimte voor de rivier”, agrarische bedrijven en wijkboerderijen. Meer aandacht en waardering voor haar rol is daarom noodzakelijk.

Waterberging

Om voorbereid te zijn op de gevolgen van de klimaatverandering moet (nog) meer aandacht gegeven worden aan waterberging. Extra waterlopen en een bypass van IJssel naar de Vecht kunnen daaraan bijdragen.

Kleine kernen

De leefbaarheid in de kleine kernen in het buitengebied verdient aandacht. Maatregelen zoals speelvoorzieningen, extra bouwen en bereikbaarheid met het OV dragen bij aan de leefbaarheid.

EEN BRUISENDE GEMEENTE

De historische binnenstad is dé plek waar bewoners en toeristen graag winkelen, recreëren, horeca bezoeken en van het rijke culturele erfgoed genieten. Het CDA Zwolle wil de kwaliteit van de binnenstad koesteren en versterken door:

- Het opwaarderen van de Ossenmarkt rond De Peperbus en OLV-basiliek.
- Een toekomstvisie op te stellen voor het cultureel en religieus erfgoed om dit voor de komende generaties bewaard en toegankelijk te houden. Een door het Rijk gemaakte inschatting laat zien dat er de komende jaren tussen 30 en 80% van alle Nederlandse kerken leeg kan komen te staan.
- Investeren in het behoud van betekenisvolle en beeldbepalende monumenten. Behalve grotere restauraties ondersteunt de gemeente, bijvoorbeeld door het verstrekken van kleine kredieten aan particulieren, ook kleiner maar even waardevol cultuurhistorisch erfgoed.
- Ambitie om meer (inter)nationale bezoekers te trekken die langer verblijven en meer besteden. Dit zou bijvoorbeeld kunnen door het regelmatig organiseren van (senior)beurzen.

Cultuur

Het CDA Zwolle wil nadrukkelijk aandacht voor het instandhouden en zo mogelijk versterken van het culturele aanbod van de gemeente. Het is namelijk een essentiële factor in de leefbaarheid. Daarom wil het CDA Zwolle zich inzetten voor:

- Respect voor cultureel, religieus en historisch erfgoed en feesten van gemeenschapselijkheid.
- Het Academiehuis deel te maken van de culturele infrastructuur.
- Het meewerken aan initiatieven om jeugd kennis te laten maken met allerlei vormen van kunst en cultuur zoals muziek, dans, literatuur, toneel of schilderkunst.
- Het ondersteunen van de plannen van het Fraterhuis.
- Stimuleren van kleinschalige cultuurinitiatieven zoals theater en minimarkten op het gebied van kunst.
- Cultuur op elke hoek van de straat.

Aandacht voor drie uitdagingen

Een bruisende binnenstad is mooi. Maar de kwaliteit van de wijken en voorzieningen in de wijken moet ook op peil blijven. Daarom moet er meer aandacht komen voor een drietal problemen:

- **Leegstand:** Het CDA Zwolle wil dat leegstaande winkels, bedrijfsgebouwen of overheidspanden worden gebruikt om startende en kleine ondernemers te huisvesten of geschikt gemaakt worden voor bewoning. We zien hier een rol voor banken, lokale vastgoedeigenaren en de ondernemers(vereniging) met de gemeente als initiator.
- **Kwaliteit van winkelgebieden:** We willen terughoudend omgaan met het ontwikkelen van grootschalige detailhandel aan de rand van Zwolle. Dit om het leeglopen van het centrum te voorkomen. Ook in de wijken moet er een gevarieerd aanbod van winkels blijven.
- **Herinrichten en vergroenen:** Het CDA Zwolle pleit voor een fysieke herinrichting van delen van het centrum. De afgelopen jaren zijn daar al goede stappen in gezet, bijvoorbeeld met het vergroenen van het centrum en het plan om de Kleine Aa terug te brengen. Deze stappen geven het centrum een aantrekkelijke extra impuls. Daarnaast dragen deze stappen bij aan de verkoeling van de stenen straten. Ook het autoluw maken van het centrum maakt het centrum aantrekkelijker.

EEN INCLUSIEVE SAMENLEVING

Zwolle is een gastvrije gemeente. Participatie van alle inwoners is belangrijk. Nieuwkomers en statushouders worden met warmte ontvangen en moeten snel mee kunnen doen in de samenleving. Het CDA Zwolle wil dat iedereen voor wie het moeilijk is om aansluiting te vinden bij de arbeidsmarkt wordt ondersteund in het zoeken naar een (passende) baan of vrijwilligerswerk. Er moeten voldoende middelen worden vrijgemaakt om belemmeringen hierin te kunnen wegwerken, bijvoorbeeld door het volgen van een opleiding. Zo kunnen we de inclusieve samenleving mogelijk maken.

Goede begeleiding is essentieel...

Taalonderwijs voor inburgeraars moet laagdrempelig en goed zijn. Onprofessionele (malafide) taalbureaus moeten worden uitgesloten. Maatschappelijke begeleiding moet leiden tot zelfredzaamheid. Op dit moment wordt veel van deze begeleiding informeel en door vrijwilligers uitgevoerd. Het CDA Zwolle wil ervoor zorgdragen dat er voldoende betaalde professionele krachten zijn om de maatschappelijke begeleiders te coachen en op te vangen zodat zij goed kunnen functioneren.

‘Taalonderwijs voor inburgeraars moet laagdrempelig en goed zijn.’

...voor een betere integratie

Statushouders en nieuwkomers moeten door middel van een (gezins)coach, maatschappelijk begeleider of taalmaatje begeleiding krijgen in hun proces van integratie in Nederland, waarbij de overdracht van Nederlandse normen en waarden voorop staat. De gemeente moet organisaties die zich richten op het welzijn en de integratie van statushouders en nieuwkomers maximaal ondersteunen.

Het CDA Zwolle pleit ervoor dat Zwolle, als dat nodig is, (nood)opvangplekken realiseert om mensen die in Nederland asiel zoeken een (tijdelijk) onderkomen te bieden. Uiteraard moet de buurt hier tijdig over geïnformeerd worden en luisteren wij naar eventuele bezwaren.

ONDERWIJS

Met goed onderwijs in goede gebouwen bieden we jongeren de mogelijkheid om hun talenten maximaal te ontplooiën. Daar heeft de hele samenleving baat bij. Daarom moet de gemeente, bijdragen aan het realiseren van een goed onderwijsklimaat. De Stadkamer moet in dat kader alle steun krijgen in haar ambitie om meer studieplekken aan te bieden.

‘De gemeente moet zorgdragen voor goede, moderne schoolgebouwen’

Basisonderwijs

De gemeente moet zorgdragen voor goede, moderne schoolgebouwen in een verkeersveilige omgeving. We willen scholen koppelen aan buitenschoolse opvang (integrale kindcentra). Nieuwe scholen moeten duurzaam en circulair gebouwd worden. Bestaande gebouwen moeten goed onderhouden worden met extra aandacht voor gezondheid en groen.

Mbo en hbo

Met een breed aanbod aan hbo-en mbo-instellingen trekt Zwolle studenten uit de wijde regio. CDA Zwolle is trots op deze aankomende generatie van vakmensen die straks meebouwen aan een toekomstbestendige Regio Zwolle. Bedrijven moeten maximaal worden gestimuleerd om stage- en afstudeerplekken voor hen te bieden.

Academisch niveau

CDA Zwolle is voorstander van de komst van een faculteit of nevenvestiging van een grote universiteit. Naast de andere vormen en niveaus van onderwijs biedt academische scholing een meerwaarde aan Zwolle als onderwijsstad en aan de kansen voor vele bedrijven en dienstverlenende organisaties in de gemeente. Ook contacten tussen (Zwolse) bedrijven en academische instellingen moeten maximaal worden gestimuleerd om zo ook hier zo veel mogelijk stage- en afstudeerplekken te creëren.

WERK EN ECONOMIE

In Zwolle zijn er nog te veel mensen die graag willen werken maar geen (vrijwilligers) werk hebben. Werken zorgt niet alleen voor inkomen maar geeft ook invulling aan je talenten en helpt bij het opbouwen van sociale contacten. Je werkt betaald of als vrijwilliger. Werk is belangrijk voor inwoners, voor bedrijven en voor onze gemeente. Daarom zijn wij ook zo blij met al die mensen die werk mogelijk maken. Als het niet lukt om betaald of onbetaald werk te vinden dan zal de gemeente, bijvoorbeeld via TIEM hierbij helpen. Het CDA Zwolle maakt werk van werk en is bereid om daar de nodige middelen voor in te zetten voor mensen die willen werken. Dat betekent ook dat wij van inwoners verwachten dat zij een bijdrage aan de samenleving leveren.

De wereld van werk verandert

De coronacrisis heeft duidelijk gemaakt hoe belangrijk vitale beroepen zijn. Maar ook dat we bijvoorbeeld online goed kunnen samenwerken. Grootschalige productiebedrijven maken plaats voor zelfstandige professionals, nichemarkten, dienstverlenende organisaties en bedrijven die investeren in innovatieve technologie. Overigens doen we dat niet alleen. Zwolle maakt deel uit van de Regio Zwolle, een grootstedelijke regio van 22 gemeenten, waarin we steeds meer samenwerken.

We hebben elkaar nodig

Wat altijd overeind blijft is dat we elkaar nodig hebben om Zwolle draaiend en toekomstbestendig te houden. Onze overtuiging is dat elke Zwollenaar iets kan bijdragen, belangeloos dan wel tegen een vergoeding. En als het even niet lukt vanwege ziekte of een beperking kunnen we rekenen op de ander.

Zwolle doet het goed

We staan in de top-10 van economisch sterke regio's in Nederland. De ambitie is door te groeien naar een top-5 plek in de komende jaren. We hebben een potentieel aan talent en ervaring. En een innovatief en veelzijdig aanbod van onderwijs, onderzoek en ondernemerschap. We zijn een verbindende locatie tussen de randstad, Midden- en Noord-Nederland en Duitsland. En we hebben een prachtig woon- en werkklimaat in een bruisende gemeente, met cultuur en boeiende natuur. We moeten dit benutten.

SPORT EN BEWEGEN

Bewegen en sport vinden we heel belangrijk voor de inwoners van Zwolle. Het zorgt voor een verbetering van de gezondheid en het biedt de kans om mensen te ontmoeten uit alle lagen van de samenleving. Daarnaast biedt het veel vrijwilligers een mogelijkheid om hun talenten in te zetten. Kortom: een goed sportklimaat is onmisbaar.

Het CDA Zwolle wil sporten en bewegen stimuleren. We willen ons daarom inzetten voor:

- Preventie en gezond leven, waarbij de gemeente, zorgverleners, zorgverzekeraars en zorgorganisaties samenwerken.
- Sportverenigingen en buurtsportcoaches betrekken bij het preventiebeleid en bekendesporters inzetten als ambassadeurs voor een gezonde leefstijl.
- Een uitnodigende openbare buitenruimte voor o.a. wandelaars, hardlopers, skaters en fietsers. Het CDA Zwolle blijft investeren in goede fietspaden, vlakke trottoirs en afwisselend openbaar groen.
- Laagdrempelige sport- en bewegingsactiviteiten aanbieden in de wijken voor mensen die door armoede of andere belemmeringen weinig of niet kunnen sporten. Ieder kind moet een zwemdiploma kunnen halen en moet kunnen meedoen met een sportactiviteit. Voor kinderen uit gezinnen met een laag inkomen moet het Jeugdsportfonds meedoen mogelijk maken. Wij zorgen dat de buurtsportcoaches hun werk kunnen blijven doen.
- Het aanbieden van laagdrempelige sport- en bewegingsactiviteiten in de wijken specifiek voor ouderen als een hulp bij het vitaal ouder worden.
- Sportverenigingen en andere aanbieders. We willen hen waar nodig ondersteunen zodat het vitale verenigingen kunnen blijven. Denk hierbij aan het onderhouden en verduurzamen van sportaccommodaties. De sportaccommodaties moeten veilig en goed bereikbaar zijn.

GEMEENTELIJKE DIENSTVERLENING

De gemeente is er voor de inwoners en niet andersom. Daarom is voor het CDA Zwolle de kwaliteit van de gemeentelijke dienstverlening een onderwerp dat voortdurende aandacht nodig heeft. Er gaat veel goed, maar er is ruimte voor verbetering en modernisering.

Het CDA Zwolle wil daarom graag:

- Inwoners, ondernemers en verenigingen tijdig betrekken bij plannen in de wijken die invloed hebben op de kwaliteit van de woonomgeving. Denk hierbij aan plannen omtrent verkeer, renovaties, bouw en energietransitie. Geen afvinkparticipatie maar in gezamenlijkheid verder.
- In elke wijk een gemeentelijke wijkwinkel realiseren waar alle plannen van de wijk liggen. Daar moeten dagelijks medewerkers aanwezig zijn die inwoners persoonlijk te woord staan, met hen kunnen meedenken en hen waar nodig kunnen doorverwijzen.
- Uitbreiden van de mogelijkheden om veilig en gebruiksvriendelijk digitaal “zaken te doen” met de gemeente.
- De communicatie met Zwollenaren voeren in begrijpelijke en leesbare taal. Naam, emailadres en telefoonnummer van de behandelende ambtenaar moeten op de brief vermeld zijn.
- Experimenten met wijkbeheer waarbij de verantwoordelijkheid wordt overgedragen aan inwoners.
- Een dienstbare overheid die werkt op basis van vertrouwen.

NAWOORD

Zwolle moet een dynamische en aantrekkelijke gemeente blijven waar mensen goed kunnen wonen en werken. Een gemeente waarbij degenen die hulp nodig hebben om volwaardig te kunnen leven die hulp ook krijgen. Waar de jeugd naar goede scholen kan gaan en ouderen op een goede manier oud kunnen worden. Het CDA Zwolle zal zich daar ook in de komende sterk voor maken. Er is werk aan de winkel en het CDA Zwolle draagt daar graag verantwoordelijkheid voor.

U – de kiezer – bepaalt of dat ook lukt!!

CONTACT

CDA Zwolle
Postbus 10007
8000 GA Zwolle
Fractie@cdazwolle.nl

- [CDA.nl/overijssel/zwolle](https://www.cda.nl/overijssel/zwolle)
- [@CDAZwolle](https://twitter.com/CDAZwolle)
- [@CDAZwolle_](https://www.instagram.com/CDAZwolle_)
- [/CDAZwolle](https://www.facebook.com/CDAZwolle)

Foto's: Doree Colenbrander

